

”Fattigdomen slår

– I Allah den allsmäktiges namn vill jag tacka för den här möjligheten att tala om utbildning här i området där jag bor, säger Parheez Khan, rektor på Sarband-skolan i Rodat distriktet av provinsen Nangarhar.

Det är Zahoorullah Feroz, personalhandläggare tillika informatör på SAKs kontor i Jalalabad, öster om Kabul som har åkt ut till Sarband för att intervjua rektorn och två elever. Sarbandskolan är en av SAKs vänskolor och de håller kontakt med Svartöstadskolan i Luleå via teckningar och brev. Kontakten är nystartad men det är en möjlighet som förhoppningsvis kommer att ge de afghanska eleverna och lärarna en mer nyanserad bild av västvärlden och likväl svenskarna en förståelse för att det finns människor bakom de svarta rubrikerna från den afghansk/pakistanska gränsen.

Text: Zahoorullah Feroz & Jane Karlsson

– Folket i vårt område är väldigt positiva till utbildning för de har kommit till insikten att det är genom utbildning vi kommer att kunna bygga vårt land, säger Parheez Khan. Han menar att familjerna är väldigt ivriga att låta barnen utbildas och att de noga ser till att de går till skolan. Ibland kommer föräldrarna till skolan och ser till att barnen får den utbildning de ska. Detta intresse och elevernas aktiva deltagande visar att folket tycker att utbildning är nödvändigt.

Situationen är på sin höjd ”medel-bra”

Feroz pratar med Rafiullah och Palwasha 17 respektive 15 år.

– Den ekonomiska situationen är väl ungefär medel i vårt område, säger Palwasha. Min far arbetar som lärare och en av mina bröder är snickare, säger hon. På de pengar de får in försörjer de familjen som består av Palwasha, fyra systrar, två bröder och föräldrarna.

– Min familjs ekonomiska situation är inte särskilt bra, men vi kan försörja oss och jag får gå i skolan. Jag hjälper min far att bruka jorden på morgnarna innan skolan och jag tar en extra matematikkurs också. Mina fyra bröder går alla i skolan och min syster som är tolv år går just nu en läskurs i byn, säger Rafiullah.

Palwasha brukar sy hemma, en aktivitet som många kvinnor sysslar med för att kunna bidra ekonomiskt, och hon hjälper också sin mamma med olika sysslor i hemmet, berättar hon.

– Efter skolan försöker jag göra mina läxor och läsa på i skolböckerna, säger Palwasha.

Feroz frågar om de har råd med skolgången och både Palwasha och Rafiullah säger att det har de.

– Vi får skolböcker och material gratis från skolmyndigheterna med stöd av SAK, säger Rafiullah.

– Mina föräldrar står för kostnaderna för att jag ska kunna gå i skolan; skoluniform och skor och transportkostnaderna då jag måste resa till skolan, säger Palwasha.

hårt men barnen ska till skolan”

Palwasha, 15, går i skolan men hinner också med att hjälpa till i hemmet samt att ägna sig åt sömnad för att bidra till hushållskassan.

Skoluniform är inte obligatoriskt i Afghanistan men en del skolor har dem ändå. Oftast är det en blå skjorta för pojkarna och en svart klänning eller kappa med vit slöja för flickorna. En kostnad som en del familjer inte har råd med även om Palwasha och Rafiullah säger att de har tillräckligt med kläder och skor.

I en rapport som tittar på arbetande barn från fattiga familjer i Kabul, utgiven av den fristående organisationen Afghanistan Research and Evaluation Unit skriver Paula Kantor och Anastasiya Hozyainova att fattiga familjer ofta försöker balansera mellan att låta barnen arbeta och gå i skolan. Även om barnen skulle kunna bidra mer till familjens ekonomi genom att arbeta på heltid, på gatorna så väl som i företag, väljer föräldrarna ofta att låta barnen stanna i någon form av skola. En mor säger att; ”han (sonen) kan sluta arbeta men inte att gå i skolan. Jag bryr mig inte om pengarna men jag säger till honom att lära sig att skriva. Jag förstår nyttan med utbildning då jag själv varken är skriv- eller läskunnig”

Viljan att kunna läsa

Många fattiga föräldrar till barn som går i skolan har höga förväntningar även om de känner till skolornas tillkortakommanden, skriver Kantor och Hozyainova. Många gånger är förväntningarna högre än vad som kommer att vara möjligt för barnen att åstadkomma. Förväntningarna kan vara att barnen i framtiden ska ”bli någon”, en läkare eller ingenjör, men det kommer ofta inte vara möjligt då det kräver investeringar i högre studier. Önskan att barnen ska lära sig läsa och skriva har dock också mer basala orsaker som att man vill kunna förstå vad det står i brev, ofta bröllopsinbjudningar, eller på alla de skyltar och anslagstavlor

som finns i städerna. Föräldrarna säger att de känner sig åsidosatta och blinda i samhället då de inte själva kan läsa och vill inte beröva barnen denna möjlighet.

Feroz frågar rektorn på Sarbandskolan om levnadsförhållandena i området:

– Generellt sett är alla fattiga här, säger Parheez Khan, men det är värt att nämna att föräldrarna accepterar fattigdomens börda och gör sitt bästa för att kunna låta barnen gå i skolan. Alla barnen

i skolan kommer från en liknande ekonomisk bakgrund. Vissa familjer har en liten butik medan andra har en bit land som de brukar. Vissa familjer har inga tillgångar men någon i familjen som kan arbeta som lärare eller ha någon annan betald tjänst. De flesta av barnen i området, ungefär nio av tio går i skolan. Jag känner inte till några barn som inte kommer till skolan på grund av ekonomiska skäl, förklarar rektorn.

När intervjun är avslutad ber Parheez Khan att Feroz också ska skriva att han vill tacka ”Swedish Committee” för att vi ger så goda möjligheter för de afghanska barnen att gå i skolan, för alla humnaitära insatser och för det långvariga arbetet i Afghanistan. Vi säger tack till Parheez Khan och alla andra rektorer i SAKs skolor för deras ovärderliga insatser. •

” **Föräldrarna accepterar fattigdomens börda och gör sitt bästa för att låta barnen gå i skolan**

Parheez Khan